

mr. W.J.E. Hendriks
Postbus 3725
1001 AM Amsterdam

Datum 8 januari 2018
Uw kenmerk [verzoeker] / 461 Sv
Zaaknummer 13/03009

Contactpersoon E. van Engelen
Telefoon +31703611176
Fax -

Pagina 1 van 20
Documentnr. 9145387
Bijlage(n) -

Betreft: Brief inzake verzoek om nader onderzoek op de voet van art. 461 Sv.
ingediend namens de veroordeelde [verzoeker] door mr. W.J.E. Hendriks.

Geachte heer Hendriks,

Bij verzoekschrift van 17 mei 2013 heeft u zich gewend tot de procureur-generaal bij de Hoge Raad der Nederlanden met een verzoek tot het verrichten van nader onderzoek naar het bestaan van gronden voor herziening van de onherroepelijk veroordeling van [verzoeker], die bij arrest van 14 juni 2011 door het gerechtshof Den Bosch is veroordeeld tot een gevangenisstraf van zeven jaren ter zake van *‘opzettelijk brand stichten, terwijl daarvan gemeen gevaar voor goederen te duchten is’* en *‘opzettelijk brand stichten, terwijl daarvan levensgevaar voor een ander te duchten is en het feit iemands dood ten gevolge heeft’*. Dit arrest is onherroepelijk sedert 9 oktober 2012, de datum waarop de Hoge Raad het hiertegen ingestelde cassatieberoep heeft verworpen.

Ten laste van [verzoeker] heeft het hof bewezenverklaard dat:

“hij op 12 juli 2004 te Arnhem opzettelijk brand heeft gesticht in perceel [a-straat 1], immers heeft verdachte toen aldaar opzettelijk (open) vuur in aanraking gebracht met een brandbare stof, ten gevolge waarvan een

gedeelte van genoemd perceel is verbrand, terwijl daarvan gemeen gevaar voor belendende percelen en de inventaris van die belendende percelen en levensgevaar voor zich in een ander perceel bevindende personen te duchten was en terwijl dit feit de dood van [slachtoffer] ten gevolge heeft gehad.”

Onder verwijzing naar onder meer brandtechnische rapporten van het NFI heeft het hof bewezen verklaard dat de brand met behulp van brandversnellende middelen (terpentine) is aangestoken. Het in de woning aanwezige slachtoffer is als gevolg van die brand aan een koolmonoxidevergiftiging overleden. Uw cliënt heeft altijd ontkend deze brand te hebben gesticht. Het hof achtte die ontkenning ongeloofwaardig, onder meer vanwege de voor uw cliënt belastende verklaringen van [getuige 1], [getuige 2] en [getuige 3]. Zij hebben onafhankelijk van elkaar verklaard dat uw cliënt tegenover hen heeft erkend de brand te hebben gesticht.

Aan het verzoek tot nader onderzoek liggen in de kern twee stellingen ten grondslag. Op grond van de voorlopige conclusies uit nieuw brandtechnisch onderzoek (door deskundige Bolhuis) wordt gesteld (1) dat het brandstichting-scenario onmogelijk is gebleken, en (2) dat nieuwe getuigenverklaringen uitwijzen dat het hof zich ten onrechte heeft gebaseerd op de zojuist genoemde belastende getuigenverklaringen. Uw verzoek strekt derhalve tot de volgende onderzoekshandelingen:

1. De deskundige Bolhuis nader onderzoek laten verrichten;
2. Het NFI nader onderzoek laten verrichten en/of voorlichting laten geven, teneinde het NFI een reactie te gunnen op de door de heer Bolhuis gestelde aanvullende vragen aan het NFI;
3. Nader onderzoek naar de gang van zaken ten aanzien van de vernietiging van stukken van overtuiging.

Uw verzoek heb ik in handen gesteld van de Adviescommissie afgesloten strafzaken (ACAS). Bij advies van 23 juli 2013 heeft de commissie na bestudering van het dossier het volgende geadviseerd:

“De thans door de verzoeker geëntameerde onderzoekshandelingen raken de kern van het betwiste bewijs. De ACAS acht het mede daarom niet aangewezen om op dit moment, terwijl er nog allerlei onderzoek loopt, reeds een inhoudelijk advies uit te brengen. De ACAS adviseert u dan ook om de uitkomsten van de onderzoeken af te wachten die, naar de advocaat stelt, op zichzelf wellicht reeds een novum kunnen vormen. Wel geven wij u in overweging om bij het NFI aan te dringen op spoedige behandeling van de gestelde vragen en bij de AG De Veer aan te dringen op spoed bij haar interne onderzoek.”

De ACAS had in dit advies het oog op (1) de beantwoording door het NFI van een door Bolhuis opgestelde vragenlijst, (2) nader onderzoek door de advocaat-generaal bij het gerechtshof Den Bosch, mw. mr. D. de Veer, naar de vernietiging van stukken van overtuiging (onder andere de resten van de meterkast), en op (3) getuigenverklaringen die zouden worden afgelegd in een door u geëntameerde civiele procedure.

Het NFI heeft de door de deskundige Bolhuis opgeworpen vragen bij brief van 22 juli 2014 beantwoord. Bij brief van 6 mei 2013 heeft de advocaat-generaal mr. De Veer aan u toegezegd om na te gaan wat de gang van zaken is geweest met betrekking tot de vernietigde stukken van overtuiging. Op 14 april 2014 heb ik u hieromtrent een proces-verbaal van bevindingen doen toekomen. Daarover straks meer. Tot slot heeft u mij bij brief van 27 juli 2013 aangegeven in civilibus geen nadere onderzoekshandelingen meer te zullen instigeren.

Nadat deze onderzoekshandelingen waren afgerond,¹ heeft de ACAS op mijn verzoek alsnog een inhoudelijk advies uitgebracht. Ik zal de onderzoeksresultaten en het advies van de ACAS hierop d.d. 21 januari 2016 tezamen bespreken. Hierbij sta ik (slechts) stil bij de kernpunten uit uw verzoekschrift.

De gang van zaken rondom de vernietiging van stukken van overtuiging

Van de politie, regionale eenheid Oost-Nederland, ontving ik een proces-verbaal (met nummer PL07B5 201307955-2) waarin, voor zover relevant, het volgende werd gerelateerd:

“(...) De beslissing van het Openbaar Ministerie om SVO's [stukken van overtuiging, D.A.] te vernietigen ging in overleg met de Forensische Opsporing. In deze zaak heb ik, verbalisant geadviseerd dat deze SVO's vernietigd konden worden. Reden hiervoor was dat de betreffende SVO's (voornamelijk verbrandingsresten) een beperkte houdbaarheid hadden. Zie hiervoor ook de NFI rapportage in het dossier met het kenmerk 2004.07.14.032 gedateerd 7 december 2007 van Drs. J.N. Hendrikse. De betreffende deur (SVO 007) en de schakelkast zijn toen direct en uitgebreid onderzocht door zowel de politie als het NFI. Omdat onderzoek aan brandresten destructief is (deze vallen uiteen en zijn onderhevig aan sterke corrosie) geeft een onderzoek na zoveel tijd geen meerwaarde.”

Door de vernietiging van de stukken van overtuiging is het thans niet meer mogelijk om Bolhuis nader onderzoek te laten verrichten aan de restanten van de verdeelinrichting en de hoofdstroomkabel.

¹ Hetgeen ik bij brief van 5 juni 2013 aan de ACAS heb medegedeeld. In deze brief heb ik de ACAS wederom om een inhoudelijk advies gevraagd. Ik heb u een afschrift van deze brief doen toekomen.

Het brandtechnisch onderzoek

Ontbrekend brandbaar intermediair

Deskundige Bolhuis rapporteerde dat op de plaats van het delict geen brandbaar intermediair is aangetroffen. Zo'n brandbaar intermediair is echter noodzakelijk voor brandstichting door middel van een brandversnellend middel (terpentine) in het portiek van de woning. Bolhuis wenste van het NFI te vernemen of dit gegeven in overweging is genomen.

De NFI-deskundige heeft hierop te kennen gegeven dat hij in zijn rapportage een algemene beschouwing inzake de mate van ontvlambaarheid en brandbaarheid van terpentine heeft gegeven en dat de aan- of afwezigheid van een intermediair en/of de specifieke situatie in de woning hierbij niet in ogenschouw zijn genomen.

Verwisseling van stukken van overtuiging

Thans het argument van Bolhuis dat het NFI de terpentine niet op vloerdelen achter de voordeur heeft gedetecteerd, maar op delen van het stucwerk en het plafond die op de vloer zijn gevallen. Bolhuis baseert dit argument op zijn stelling dat het vloerdeel achter de deur oorspronkelijk onder het nummer SVO-003 is veiliggesteld, maar dat uit het stamproces-verbaal blijkt dat dit vloerdeel is omgenummerd naar SVO-003a. Op SVO-003a is echter geen terpentine aangetroffen, aldus Bolhuis.

Het antwoord van het NFI maakt melding van *twee* onderzoeken op een vloerdeel. In eerste instantie heeft het NFI een brandmonster met de code SVO-003 met de beschrijving *“bemonstering vloerdeel 1 achter (binnen de woning) voordeur”*

onderzocht op brandversnellende middelen. Enige tijd later is door het NFI nóg een onderzoek verricht aan brandmonsters, ditmaal met als doel de duur van de brand te bepalen. Het aanvraagformulier van de politie voor dat laatste onderzoek vermeldt bij brandmonster SVO-003a de omschrijving *“vloerdeel 1 achter (binnen de woning) voordeur”*. Ook in het proces-verbaal sporenonderzoek is vermeld dat de politie op verschillende plaatsen brandmonsters heeft veiliggesteld, waaronder SVO-003a met de zojuist weergegeven omschrijving.

Hoewel de SVO-nummers niet exact dezelfde zijn is de omschrijving van die beide door het NFI bij twee gelegenheden onderzochte monsters vrijwel identiek ((*bemonstering*) *“vloerdeel 1 achter (binnen de woning) voordeur”*). De politie heeft bij onderzoek echter ook een brandmonster met de code SVO-003 veiliggesteld en daaraan de omschrijving *“resten verkoold materiaal”* gegeven. Het NFI heeft daarentegen geen brandmonster onderzocht met die specifieke omschrijving. Het NFI concludeert dan ook dat er met de omschrijving van de codes waarschijnlijk iets is misgegaan en dat zowel SVO-003 als SVO-003a *“vloerdeel 1 achter (binnen de woning) voordeur”* betreft. Daarop zijn de sporen van een brandversnellend middel aangetroffen.

Een en ander komt mij voor als een plausibele verklaring. Daarmee vervalt het argument van Bolhuis dat geen sporen van een brandversnellend middel zijn aangetroffen op vloerdelen afkomstig van achter de voordeur.

Het brandstichting-scenario

Het brandstichting-scenario luidt dat de verdachte door het ingieten/spuiten van terpentine door de brievenbus de brand heeft aangestoken. Bolhuis heeft het NFI gevraagd of kan worden uitgesloten dat de aangetroffen sporen van terpentine daar

terecht zijn gekomen door contaminatie, bijvoorbeeld doordat brandweerlieden de terpentine van buiten naar binnen hebben gelopen.

Het NFI heeft geantwoord dat contaminatie niet waarschijnlijk is, omdat

- (1) stucwerk en plafonddelen op de vloerdelen zijn terechtgekomen (die zodoende beschermd werden tegen contaminatie),
- (2) brandweerlieden door de vloer zijn gezakt en een ladder hebben neergelegd (waardoor zij vervolgens ook niet meer in contact zijn gekomen met de laag stucwerk en plafonddelen op de vloerdelen),
- (3) ook op de voordeur terpentine is aangetroffen (terwijl die voordeur direct bij aankomst van de brandweer is verwijderd zodat geen sprake kon zijn van contaminatie), en
- (4) de speurhond 'brandversnellende middelen' slechts op enkele specifieke plekken is aangeslagen, namelijk daar waar brandmonsters zijn genomen (terwijl in geval van contaminatie door de brandweer die hond op veel meer plekken had moeten aanslaan).

Tot slot bevestigt het NFI dat er geen terpentine op de metalen lijst van de brievenbus is aangetroffen. In tegenstelling tot Bolhuis stelt het NFI dat dit echter niet hoeft te betekenen dat die lijst niet in aanraking is geweest met terpentine. Het is immers mogelijk dat de vloeistof niet wordt geabsorbeerd door de lijst of dat de terpentine is verdwenen door de hitte.

Het NFI meldt voorts dat het de restanten van de verdeelinrichting en/of de hoofdstroomkabel niet fysiek heeft onderzocht, maar dat op de foto's van de hoofdstroomkabel is te zien dat de isolatie tot op de bewapening is schoongebrand. De bewapening zelf is echter niet aangetast. In geval van kortsluiting, zou dit wel in de verwachting liggen, aldus het NFI. *"Resumerend is een technische oorzaak niet waarschijnlijk"*, concludeert het NFI.

Naar het oordeel van de ACAS is een technische oorzaak van de brand voorts niet aannemelijk, omdat een dergelijke alternatief scenario *“een reeks van feiten, opgenomen in het dossier, niet kan accommoderen.”* De ACAS doelt hiermee op het volgende:

“(…)

- het valse alibi waarvan verzoeker zich aanvankelijk heeft bediend;*
- de belastende verklaring van getuige 2 over verzoeker, een verklaring die is verankerd in de historische printgegevens van de mobiele telefoon waarvan verzoeker in de zomerperiode van 2004 gebruik maakte en in tapverslagen;*
- de belastende verklaring die getuige 1 afgelegde over verzoeker, een verklaring die los staat van die van getuige 2 en waarin typische details worden genoemd (“[Verzoeker] vertelde dat hij vooraf nog naar de auto had gezocht van die man [bedoeld wordt het slachtoffer; Commissie]... Maar hij had de auto niet zien staan. [Verzoeker] vertelde dat de auto normaal op een vaste plek had gestaan. [Verzoeker] had later gehoord dat die man een andere auto had.”). De verklaring van getuige 1 is op onderdelen verankerd in een andere getuigenverklaring.*
- Een tapverslag waarin verzoeker zegt: “Nee, maar ik heb afgerekend met hem he? Dat begrijp je wel (...) Ja, gloeiende kankerlijer toch, maar hij zit nu ergens bij [B] denk ik.*
- Het gegeven dat gespecialiseerde speurhonden aansloegen bij het onderzoek in het pand aan de [a-straat].”*

Evenals de ACAS ben ik van oordeel dat de genoemde feiten op gespannen voet staan met het scenario waarin de brand in de woning aan de [a-straat] een louter technische oorzaak had.

Uitval van elektriciteit in de buurt

Bolhuis wil van het NFI weten of de omstandigheid dat de stroom reeds bij of vóór de brandmelding is uitgevallen en de omstandigheid dat de brandschade aan de vloer het dichtst bij de deur minder groot was dan in de buurt van de verdeelinrichting/ hoofdstroomkabel, zijn meegewogen in de conclusies van het NFI.

Het NFI heeft geantwoord dat het bij de oordeelsvorming géén rekening heeft gehouden met de uitval van elektriciteit. Over de brandschade aan de vloer in de gang achter de voordeur hieronder meer.

Ontstaan van de brand/de brandduur

Bolhuis betoogt dat de vloer direct achter de deur niet door de brand is verzwakt en minder is verkoold dan het gedeelte van de vloer vóór de verdeelinrichting/hoofdstroomkabel. Ook de houten draagbalken waarop de vloer rustte waren volgens hem bij de deur minder 'ingekeold' dan bij de verdeelinrichting/ hoofdstroomkabel. Bolhuis stelt dat op grond van het brandstichting-scenario verwacht mag worden dat de brandschade zich direct achter de deur had moeten concentreren.

Het NFI houdt daarentegen staande dat op basis van wetenschappelijk literatuur moet worden aangenomen dat de snelheid van verbranding in hoge mate afhankelijk is van zuurstoftoevoer, bijvoorbeeld via gaten en kieren in de vloer. Het verschil in de omvang van de brandschade en de mate van verbranding kan dus worden verklaard door een verschil in het volume van de zuurstoftoevoer ter plekke, bijvoorbeeld vanwege de aanwezigheid van grotere kieren bij het gedeelte van de vloer waar de

brandschade het grootste was. Voorts is ook de exacte verdeling en aanwezigheid van brandbaar materiaal, bijvoorbeeld vloerbedekking of houten lambrisering, een factor die een rol kan spelen bij de mate van verbranding van de vloer ter plaatse. Tot slot is onbekend op welke wijze de brandweer de brand heeft geblust en is derhalve onduidelijk waar de brand langer of korter heeft gewoed, aldus begrijp ik het NFI.

Deze aldus begrepen mededelingen van het NFI komen mij aannemelijk voor. De conclusie van Bolhuis dat bij brandstichting de brandschade zich achter de deur had *moeten* concentreren acht ik vrij kort door de bocht en gaat voorbij aan de door het NFI omschreven ervaringsregels.

Convectie

Bolhuis stelt dat onder invloed van convectie² de rookgassen konden ontwijken via de trapopgang en de gesneuvelde ruit boven de voordeur. Hij acht het daarom niet waarschijnlijk dat op vloerniveau de ontstekings temperatuur van het hout is bereikt, terwijl de vloer en de vloerbalken direct voor de verdeelinrichting/hoofdstroomkabel meer brandschade hebben opgelopen dan elders op de grond.

Het NFI heeft geantwoord dat het de (mate van) verbranding van de houten vloer niet heeft meegewogen in zijn oordeelsvorming. Voorts merkt het NFI op dat op grond van het fotomateriaal vastgesteld kan worden dat in het halletje en het eerste deel van de trap *'flashover condities'*³ zijn geweest en dat al het daar aanwezige brandbare

² <https://nl.wikipedia.org/wiki/Convectie>: "Convectie is een mechanisme voor warmtestroming door verplaatsing van materiaal. Dit kan plaatsvinden doordat een verschil in temperatuur een verschil in dichtheid veroorzaakt, maar ook door een drukverschil. In het laatste geval is er sprake van gedwongen convectie."

³ <https://nl.wikipedia.org/wiki/Flashover>: "Flashover of vlamoverslag is een term in de brandbestrijding waarmee het plotseling ontbranden van een hete rookgaslaag wordt bedoeld. De flashover is een

materiaal ook in brand heeft gestaan. Voor het overige verwijs ik naar de kop *‘Ontstaan van de brand/de brandduur’*.

Aangaande de argumentatie van Bolhuis voeg ik zelf als opmerking toe dat onduidelijk is op welk moment precies de ruit boven de voordeur is gesneuveld en dus op welk moment (pas) de rookgassen konden ontwijken via de door sneuveling van de ruit ontstane opening.

De vermeende energiefraude/illegale cannabisplantage

U heeft verzocht nader onderzoek te doen naar de eventuele overbelasting van de elektriciteit vanwege energiefraude. Volgens Bolhuis' voorlopige berekeningen zou die overbelasting een zeer hoog brandrisico hebben opgeleverd. Ik heb u bij brieven van respectievelijk 22 oktober 2014 en 2 december 2014 medegedeeld dat het openbaar ministerie naar eigen zeggen onbekend is met een strafdossier ter zake van energiefraude.

Conclusies

Resumerend concludeert het NFI als volgt:

“Het brandbeeld van de hal (de verbranding van de deur en de verbranding van de plafondbalken) past zeker in het beeld dat de brand is ontstaan door middel van brandstichting met een brandversnellend middel wat door de brievenbus door de voordeur naar binnen is gebracht en aangestoken. Verder

opeenstapeling van hete rookgassen (pyrolysegassen), in deze rooklaag blijft de temperatuur stelselmatig oplopen tot deze rooklaag zijn zelfontbrandingstemperatuur bereikt en ontsteekt. (...)”

zijn de bevindingen dat in de bemonstering direct achter de voordeur een rechtstreeks uit aardolie verkregen product, zoals terpentine werd aangetroffen, versterkend voor de hypothese dat er sprake is van brandstichting."

De ACAS concludeert hieromtrent als volgt:

"(...)

Dat gezegd hebbende, wijst de commissie op de volgende, naar de mening van de Commissie overtuigende, argumentatie van ir. Lelieveld als het gaat om het scenario dat de brand is ontstaan in de meterkast: "Verder is op de (beperkte) foto's van de hoofdstroomkabel te zien dat de isolatie tot op de wapening is schoongebrand, waarbij de wapening zelf niet is aangetast. Bij een kortsluiting zou dit wel de verwachting zijn. Resumerend is een technische oorzaak niet waarschijnlijk."

De Commissie heeft overigens in het rapport van de deskundige Bolhuis geen alternatieve verklaring kunnen vinden voor het antwoord op de vraag waarom de brandhonden in het pand aan de [a-straat] aansloegen.

Zoals gezegd maakt ir. Lelieveld in zijn rapport aannemelijk dat van een verwisseling van SVO's geen sprake is geweest en dat sporen van brandversnellende middelen zoals terpentine ook op de vloerdelen direct achter de voordeur zijn aangetroffen."

Dit alles in ogenschouw genomen zie ik geen noodzaak, noch aanknopingspunten voor nader brandtechnisch onderzoek.

De getuigenverklaringen in civilibus

Zoals gezegd bestaat de bewijsvoering tegen uw cliënt voorts uit de belastende verklaringen van drie getuigen. Aangezien uw cliënt zich op het standpunt stelt dat deze drie getuigen hebben gelogen over zijn betrokkenheid bij de brand, hebt u een civiele procedure geëntameerd, binnen het bestek waarvan getuigenverhoren hebben plaatsgehad. U refereerde in uw verzoekschrift aan de daardoor verkregen getuigenverklaringen en u kondigde nadere getuigenverhoren aan. Die hebben echter naar uw mededelingen geen doorgang gevonden.

Kort gezegd kwamen de verklaringen van de genoemde getuigen op het volgende neer.

[Getuige 1] (getuige 1), die een relatie met uw cliënt heeft gehad, heeft verklaard dat uw cliënt haar in een emotionele bui had verteld dat hij het huis aan de [a-straat] *“in de fik had gestoken”* en dat er buiten zijn weten op dat moment nog een man in dat huis aanwezig was.

[Getuige 2] (getuige 2), een familielid van uw cliënt, heeft verklaard dat uw cliënt hem in de ochtend van 12 juli 2004 had gebeld met de mededeling dat hij *“de hut van [slachtoffer] in de fik had gestoken door iets in de brievenbus te gooien en aan te steken”*. Volgens [getuige 2] zou uw cliënt ook hebben gezegd dat hij niet wist dat het slachtoffer in de woning aanwezig was. Uit de door de politie geanalyseerde historische telefoongegevens blijkt dat er op 12 juli 2004 tussen [getuige 2] en uw cliënt inderdaad telefonisch contact is geweest.

[Getuige 3] (getuige 3), die samen met uw cliënt in een cel gedetineerd zat, heeft verklaard dat uw cliënt hem had gezegd in de ochtend een brand te hebben gesticht

in het huis van zijn ex-vrouw aan de [a-straat] in Arnhem en dat hij wist dat er nog iemand in dat huis lag te slapen. Hij zou die brand hebben gesticht, omdat hij zijn ex-vrouw had gevraagd hem geld te lenen, hetgeen zij zou hebben geweigerd.

[Getuige 3]

Tegen de door het hof tot het bewijs gebezigde verklaring van de getuige [getuige 3] heeft u een aantal verklaringen ingebracht. Die verklaringen komen – kort gezegd – op het volgende neer.

Mr. Brand en uzelf⁴ hebben ontkend uit de mond van [verzoeker] te hebben vernomen dat hij de brand heeft gesticht

[Dhr. B.],⁵ die in dezelfde penitentiaire inrichting was gedetineerd als uw cliënt en [getuige 3], heeft verklaard dat hij met uw cliënt over onderhavige zaak sprak en dat [getuige 3] soms bij die gesprekken aanwezig was. Voorts verklaart [dhr. B.] dat [getuige 3] zijn verklaring op het in hun cel aanwezige strafdossier – dat niet in zijn geheel in het kluisje van de cel paste – moet hebben gebaseerd, hoewel hij nooit gezien heeft dat [getuige 3] het dossier las. [Getuige 3] en uw cliënt zouden volgens [dhr. B.] niet op dezelfde tijden aan het werk zijn geweest.

[Dhr. H.],⁶ die werkzaam was op dezelfde afdeling van de penitentiaire inrichting als uw cliënt en [getuige 3], heeft verklaard door [getuige 3] te zijn benaderd teneinde zijn diensten aan te bieden in de strafzaak waarin [dhr. H.] verwikkeld was. [Getuige 3] doelde daarbij op het beïnvloeden van getuigen en hij is dan ook een onbetrouwbare man, aldus [dhr. H.].

⁴ Zie het verzoekschrift d.d. 17 mei 2013 van mr. Hendriks, p. 17.

⁵ Zie bijlage 10 bij het verzoekschrift d.d. 17 mei 2013 van mr. Hendriks, proces-verbaal van het getuigenverhoor d.d. 21 februari 2012, verhoor [dhr. B.], p. 2.

⁶ Zie bijlage 10 bij het verzoekschrift d.d. 17 mei 2013 van mr. Hendriks, proces-verbaal van het getuigenverhoor d.d. 21 februari 2012, verhoor [dhr. H.], p. 6.

[Dhr. L.],⁷ die samen met uw cliënt in het huis van bewaring in Arnhem en in dezelfde penitentiaire inrichting heeft verbleven, heeft verklaard dat uw cliënt hem had gezegd dat de verklaring van [getuige 3] onjuist is. Voorts verklaren [dhr. L.] én [dhr. Van K.],⁸ die ook in dezelfde penitentiaire inrichting als uw cliënt verbleef, dat het strafdossier van [verzoeker] niet in het kluisje van de cel paste en dat [getuige 3] op momenten ook alleen op hun gezamenlijke cel was.

[Getuige 3]⁹ is ook in civilibus gehoord. De rechter-commissaris en uzelf hebben [getuige 3] vragen gesteld, maar [getuige 3] gaf daarbij te kennen dat hij niet meer wist wat hij in de strafzaak tegen uw cliënt had verklaard. [Getuige 3] verklaart dat hij, voor zover hij weet, destijds heeft verklaard wat hij wist, maar daaraan nu geen herinnering meer heeft.

Uw cliënt¹⁰ heeft ook een verklaring in civilibus afgelegd. Hij verklaart dat hij met [getuige 3] nooit over zijn strafzaak heeft gesproken, noch dat hij [getuige 3] zou hebben gezegd de brand te hebben gesticht.

[Getuige 1]

Tegen de door het hof tot het bewijs gebezigde verklaring van de getuige [getuige 1] heeft u het volgende ingebracht.

U stelt dat uit de verhoren van [getuige 1] het beeld naar voren komt van een psychisch belaste vrouw. [Getuige 1] is volgens u pas in belastende zin gaan verklaren vanaf het moment dat de rechercheurs haar vertelden dat uw cliënt slechts

⁷ Zie bijlage 10 bij het verzoekschrift d.d. 17 mei 2013 van mr. Hendriks, proces-verbaal van het getuigenverhoor d.d. 21 februari 2012, verhoor [dhr. L.], p. 7.

⁸ Zie bijlage 10 bij het verzoekschrift d.d. 17 mei 2013 van mr. Hendriks, proces-verbaal van het getuigenverhoor d.d. 21 februari 2012, verhoor [dhr. L.], p. 8.

⁹ Zie bijlage 10 bij het verzoekschrift d.d. 17 mei 2013 van mr. Hendriks, proces-verbaal van het getuigenverhoor d.d. 24 april 2012, verhoor [getuige 3], p. 2 e.v..

¹⁰ Zie bijlage 10 bij het verzoekschrift d.d. 17 mei 2013 van mr. Hendriks, proces-verbaal van het getuigenverhoor d.d. 24 april 2012, verhoor [getuige 3], p. 6 e.v.

een relatie met haar had vanwege de seks. U stelt dat vanwege het ontbreken van de audiovisuele opname van dit verhoor in het ongewisse blijft hoe dit verhoor en diens gevolg de belastende verklaring van [getuige 1] tot stand is gekomen.¹¹ [getuige 1] zelf is, in tegenstelling tot wat u in uw verzoekschrift heeft aangekondigd, niet nader gehoord.

[Dhr. R.],¹² een ex-vriend van [getuige 1], heeft in de strafzaak tegen uw cliënt verklaard dat hij van [getuige 1] had gehoord dat iemand haar iets gezegd had over een brandstichting waarbij iemand om het leven was gekomen. [Getuige 1] zou hem nooit verteld hebben wie betrokken was bij de brandstichting. Hij verklaart nu dat hij twijfelt aan de verklaring van [getuige 1], aangezien zij een borderline-persoonlijkheidsstoornis heeft en zij ook over hém dingen heeft verteld die niet waar zijn.

[Getuige 2]

In uw verzoekschrift geeft u aan dat er ook een getuigenverhoor met de vermeende leugenachtige getuige [getuige 2] zou gaan plaatsvinden. Zoals ik zojuist al aangaf heeft u hiervan echter afgezien.

Tot slot heeft u ten aanzien van [dhr. G.], die uw cliënt in eerste instantie van een vals alibi voorzag, een aantal getuigen laten horen.

¹¹ Zie het verzoekschrift d.d. 17 mei 2013 van mr. Hendriks, p. 20.

¹² Zie bijlage 9 bij het verzoekschrift d.d. 17 mei 2013 van mr. Hendriks, proces-verbaal van het getuigenverhoor d.d. 15 juni 2012, verhoor [dhr. R.], p. 3 e.v.

[Dhr. S.],¹³ schoonvader van [dhr. G.], en [dhr. A.]¹⁴ en [mw. H.],¹⁵ vroegere bekenden van [dhr. G.], hebben een verklaring afgelegd. [Dhr. S.] verklaart dat [dhr. G.] hem inzake [verzoeker] gezegd zou hebben *“zo, ik heb het weer voor elkaar, die kan weer een poosje zitten”*. [Dhr. A.] verklaart dat [dhr. G.] een valse verklaring heeft afgelegd waardoor [verzoeker] in de gevangenis is terechtgekomen. [Mw. H.] heeft aangifte gedaan tegen [dhr. G.] wegens bedreiging en noemt hem een bedrieger.

U concludeert hieruit dat [dhr. G.] een manipulatief, dwingend en onbetrouwbaar karakter heeft en dat uw cliënt hiervan de dupe is geworden door op advies van [dhr. G.] mee te gaan in zijn voor uw cliënt bedachte valse alibi.

De ACAS vermeldt ten aanzien van de getuigenverklaringen in civilibus dat *“die aanvullende informatie ten hoogste betrekking heeft op de betrouwbaarheid van getuige 3 en getuige 1”*. Voorts zou hetgeen de getuigen verklaren neerkomen op *“character evidence (...), ongesubstantieerde meningen over de onschuld van verzoeker (...), en halfslachtige psychiatrische diagnoses (...).”* Het is volgens de ACAS voorts de vraag of op basis van de genoemde getuigenverklaringen überhaupt kan worden gesteld dat getuige [getuige 1] lijdt aan een borderline-persoonlijkheidsstoornis. Ook overigens is dat een irrelevant punt, aangezien *“dit nog geenszins (betekent) dat haar belastende verklaringen over verzoeker derhalve onbetrouwbaar zijn”*, aldus de ACAS. Tot slot kan op basis van het proces-verbaal van verhoor van getuige [getuige 1] bij de politie volgens de ACAS niet worden gesteld dat [getuige 1] pas negatief is gaan verklaren over uw cliënt toen zij had gehoord dat hij slechts met haar omging vanwege hun seksuele betrekkingen. De ACAS concludeert als volgt:

¹³ Zie bijlage 11 bij het verzoekschrift d.d. 17 mei 2013 van mr. Hendriks, proces-verbaal van het getuigenverhoor d.d. 12 december 2012, verhoor [dhr. S.], p. 11 e.v.

¹⁴ Zie bijlage 11 bij het verzoekschrift d.d. 17 mei 2013 van mr. Hendriks, proces-verbaal van het getuigenverhoor d.d. 12 december 2012, verhoor [dhr. A.], p. 8 e.v.

¹⁵ Zie bijlage 11 bij het verzoekschrift d.d. 17 mei 2013 van mr. Hendriks, proces-verbaal van het getuigenverhoor d.d. 12 december 2012, verhoor [mw. H.], p. 10 e.v.

“De getuigenverklaringen in civilibus maken niet duidelijk hoe het kan dat drie getuigen – een ex-partner van verzoeker (getuige 1), een familielid van verzoeker (getuige 2) en een voormalig celgenoot van verzoeker (getuige 3) – die elkaar niet kenden op verschillende tijdstippen en bij verschillende gelegenheden hebben gezegd dat verzoeker tegenover hen de brandstichting heeft bekend. Evenmin maken de getuigenverklaringen in civilibus duidelijk hoe het kan

- dat bijvoorbeeld historische telefoongegevens het relaas van het familielid van verzoeker (getuige 2) ondersteunen;*
- dat het relaas van het familielid (getuige 2) verder strekt dan alleen maar de opmerking dat verzoeker toegaf de brand te hebben gesticht (“Hoe had hij dat geflikt, iets met een brievenbus geflikkerd te hebben of zo. Iets met een brievenbus ofzo”)*
- en dat de beschrijving van de ex-partner (getuige 1) elementen bevat die bepaald niet de indruk wekken fabricaties te zijn (“[verzoeker] vertelde dat hij vooraf nog naar de auto had gezocht van die man. Omdat hij zeker zou zijn, dat [het slachtoffer] niet in dat huis zou zijn”).*

Samenvattend acht de Commissie de kwaliteit van de informatie die de getuigenverhoren in civilibus hebben opgeleverd dermate gering dat zij er geen aanleiding voor vervolgonderzoek in kan zien.”

Gezien het voorgaande zie ik geen noodzaak voor nader onderzoek naar de betrouwbaarheid van de belastende getuigenverklaringen.

Conclusie

De ACAS heeft op 21 januari 2016 als volgt geconcludeerd:

“Naar het oordeel van de Commissie kan nader onderzoek, zoals door de advocaat voorgesteld, redelijkerwijs niet leiden tot een ernstig vermoeden als bedoeld in het tweede lid van artikel 457 Sv. De commissie acht nader onderzoek langs de lijnen die in het verzoekschrift van mr. Hendriks zijn geschetst niet nodig, ofwel omdat zulk onderzoek niet raakt aan de gronden waarop verzoeker is veroordeeld, ofwel omdat de onderzoekswensen zijn gebaseerd op speculatieve of irrelevante uitgangspunten. Ook voor het overige ziet de Commissie geen aanknopingspunten voor nader onderzoek naar het bestaan van gronden voor herziening van de veroordeling.”

Op 30 november 2016 heeft u bij schriftelijke reactie van 86 pagina's (inclusief bijlagen: 334 pagina's) omstandig commentaar geleverd op het advies van de ACAS (en het gedane onderzoek). Onder verwijzing naar de stukken uit het zaaksdossier en het gedane onderzoek, betwist u in de kern nagenoeg alle conclusies van het NFI en de ACAS ten aanzien van de technische punten en de belastende getuigenverklaringen. U concludeert tot het *“gemotiveerd niet opvolgen van het advies van de ACAS”* en verzoekt om een reeks nieuwe onderzoekshandelingen.

Ik heb mij beraden op uw verzoeken. Ik deel u hierbij mede dat ik aan uw verzoeken geen gevolg zal geven en dat ik dus niet het door u verzochte nadere onderzoek naar het bestaan van gronden voor herziening van de veroordeling van uw cliënt zal (doen) verrichten. Ik zie onvoldoende aanwijzingen dat er mogelijk sprake is van een grond voor herziening. Daarbij speelt onder meer een rol de uitgebreide en gemotiveerde bespreking inzake de brandoorzaak van het NFI en dan met name de conclusie dat het NFI een technische oorzaak van de brand niet waarschijnlijk acht. Ook hetgeen is ingebracht tegen de (betrouwbaarheid van de) belastende

getuigenverklaringen is m.i. ontoereikend voor het teweegbrengen van de noodzaak om nader onderzoek te verrichten.

Ondanks deze voor uw cliënt negatieve beslissing op uw verzoek tot het verrichten van nader onderzoek, staat het u uiteraard vrij om de Hoge Raad rechtstreeks te benaderen met een verzoek tot herziening van de veroordeling van uw cliënt.

Ik hoop uw cliënt en u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Deze beslissing, waartegen geen beroep openstaat, en het advies van de ACAS zullen op de voet van de eerste volzin van artikel 462, derde lid Sv (in geanonimiseerde vorm) worden gepubliceerd op de website van de rechtspraak.

Rest mij een verontschuldiging voor het tijdsverloop sedert uw reactie op het advies van de ACAS.

Hoogachtend,

D.J.C. Aben,
advocaat-generaal bij de Hoge Raad der Nederlanden